

Warm, gezellig en ruimdenkend

De bibliotheek was gewoon de enige plek waar je gratis en voor niks de hele dag kon zitten zonder dat iemand aan je hoofd ging zeuren wat je daar deed. Het was vanzelfsprekend dat je in de bibliotheek nooit weggestuurd zou worden. Wat het verblijf er ook prettig maakte was dat er soms best wel mooie meisjes zaten. Maar dat kwam later.

In het begin ging ik er alleen naartoe voor de strips en voetbaltijdschriften. Lid worden van de bibliotheek was ook erg makkelijk, al had dat bij mij meer voeten in de aarde. Gewend als ik was dat mijn vader nooit ergens toestemming voor gaf, besloot ik het formulier voor een pasje dat ondertekend diende te worden door een van de ouders, maar zelf van een handtekening te voorzien. Daar trapte het hoofd van de bibliotheek niet in. Hij stuurde me naar huis. 'Ik wil een echte handtekening zien.' Er werkten dus ook zeikerds bij de bibliotheek. Uiteindelijk kreeg ik de handtekening, maar vraag me niet hoeveel angsten ik moest overwinnen. De hele weg naar huis vroeg ik me af hoe ik het aan moest pakken. Moest ik slijmen, smeken? Ik besloot het zwaarste geschut in te zetten om mijn pasje te bemachtigen: ik zou in huilen uitbarsten om daarna mijn armen om de benen van mijn vader te slaan. Bibberend overhandigde ik bij thuiskomst het aanmeldingsformulier aan mijn vader, die er een schimmige blik op wierp en er daarna een handtekening op kwakte die als twee druppels water op de vervalste leek. Bizar. Ik hoefde niet te huilen. Hoe dan ook, ik was lid geworden van de openbare bibliotheek.

Soms kwam er een schrijver op bezoek. Een keer bleef ik hangen om een schrijfster in levenden lijve te zien. Ze schreef over Suriname, over Paramaribo, over haar jeugd daar. Zij was

de eerste schrijver die ik ontmoette. Het aantal bezoekers was op de vingers van een hand te tellen. Daar zaten we dan te luisteren naar haar verhalen over de Cola Creek in Paramaribo. Of het daar ontstaan is weet ik niet, maar het idee dat je als schrijver je verhalen mocht delen sprak me wel aan. Ik vond haar ook erg mooi. Zij bleef mijn modelauteur.

Niet alleen de gelezen boeken maakten veel indruk op me. In het filiaal van de Noorderhavenkade in Rotterdam lag een editie van Vladimir Nabokovs *Lolita*, waar op het omslag een meisjesbeen in een sensuele witte panty stond. Ik had nooit van Nabokov gehoord, wist niet wie Lolita was maar kon aan de hand van het omslag wel raden wat er in het boek gebeurde. Toch heb ik het boek pas opengeslagen toen ik een editie vond met een wat onschuldiger omslag, dat wat meer de literaire en minder de erotische lading dekte.

Hoe belangrijk de bibliotheek voor mij was, kan ik het beste schetsen aan de hand van de vestiging in de Gaffelstraat in Rotterdam, inmiddels opgeheven. Begin jaren tachtig lag Rotterdam op zijn gat. Junks en dealers hadden de straten rond de West-Kruiskade overgenomen. Huisjesmelkers verhuurden hun krotten aan Jan en alleman. In de portieken van de betonnen sociale woningbouw lagen en zaten jongens en meisjes, een paar jaar ouder dan ik, te spuiten. Zo herinner ik me de bibliotheek: buiten hing de geur van de pest, binnen was het warm, gezellig en ruimdenkend. Er waren geen boeken die je niet mocht inkijken, er was niemand die je lastigviel en wanneer je werd aangesproken was dat altijd op een beleefde, beschaafde toon. Ik ben bij de opening van de Gaffel-vestiging geweest. Ik heb de Gaffel-

vestiging gesloten zien worden. De buurt rond de bibliotheek is zichtbaar opgeknapt, na dertig jaar van achterstallig onderhoud komt er leven in. Eindelijk komt de buurt op het geestelijke niveau van de bibliotheek die er niet meer is.

Inmiddels heb ik mijn eigen bibliotheek; in de openbare bibliotheek treed ik alleen nog op. Maar dat bibliotheekpasje uit 1984 heb ik nog. Het is het belangrijkste document dat ik bezit. ●

Boven: Bibliotheekpas Abdelkader Benali. Foto: Abdelkader Benali

Onder: Filaal Oude Westen van de Openbare Bibliotheek Rotterdam aan de Gaffelstraat. Foto: Henny Hartog